

A növényvédőszer-maradékok mértékének közzététele - a Kötháló 2007. májusi témavizsgálatának eredménye

A piacokon, kereskedelmi hálózatokban forgalomba hozott növényi termékekben (zöldség, gyümölcs) és a felületükön megengedhető növényvédőszer-maradék mértékéről, a megengedett határértékek feletti minták nyilvánosságra hozataláról közzététel formájában kell gondoskodni. Tanácsadóink a Polgármesteri Hivataloktól, illetve a Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságaitól levélben kérték tájékoztatást, hogy hol és miként érhető el hivatalukban és milyen módon történik meg az 5/2002. (II. 22.) EüM-FVM együttes rendelet szerinti nyilvánosságra hozatal. Eredmény:

A vizsgálat időszaka alatt nem találtunk egyetlen állampolgárt sem, akik a hivatalokban ilyen tartalmú hirdetményt kerestek és találtak volna, de a megyeszékhelyek Polgármesteri Hivatalainak felében maguk az ügyintézők sem találkoztak még közzétételre szánt vizsgálati eredményekkel. A jelenlegi eljárás szerint elenyésző annak lehetősége, hogy a környezettudatos vásárló teljes körű információt kapjon arról, hogy hol és milyen termékek körében érdemes óvatosabban válogatnia.

A Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata szerint a közzétett hirdetményeknek a Polgármesteri Hivatalok hirdetőabláin 15 napra való kifüggesztése nem alkalmas és nem elégséges eljárás a fogyasztók alapos tájékoztatására. A 15 napos kifüggesztési idő nem elegendő arra, hogy pl. a szezonális termékek esetében egy év múlva emlékezhessenek a vásárlók a növényvédőszer-maradék előírásoknak nem megfelelő minták adataira (pl. származási hely). Legalább egy éves, internetes közzététel felelne meg a fogyasztói érdekeknek.

Az Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium tájékoztatása szerint honlapjuk (www.fvm.hu) Élelmiszerbiztonság menüjének Hírek, közlemények almenüjében a növényvédőszer-maradékokról szóló 5/2002. (II. 22.) EüM-FVM együttes rendelet 2/A §-a alapján a megengedett határértéket meghaladó növényvédőszer-maradék, illetve terméknövelő anyagból származó toxikus anyagtartalom esetén a termelő, illetve az ellenőrzött személy nevének és székhelyének, valamint a mintavétel időpontjának, a növényi termék nevének és határérték feletti szermaradék tartalmának megjelölésével a vizsgálati eredmények közzétételre kerülnek. Sajnos a fenti jelzett helyen található „Kifogásolt szermaradék adatok” cím alatt, mely 2009.07.09-én került ki a honlapra 2008.09.30-2009.06.10 periódus adatait mutatja. .... ki emlékszik már arra, mit fogyasztott múlt ősszel?

Tegyünk együtt környezeti ügyekben a közzétételek és hirdetések állampolgárok számára is használható megjelentetéséért: keressünk, tájékozódjunk, kérdezzünk, tegyük szavát!

Környezeti ügyekben érintett hatóságok:

- Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség, regionális környezetvédelmi felügyelőségek (www.orszagoszoldhatosag.gov.hu),
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat és területi szervei (www.antsz.hu),
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (www.mbfh.hu),
- Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság (www.ontsz.hu),
- Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság (www.aesz.hu),
- Nemzeti Közlekedési Hatóság (www.nkh.gov.hu),
- Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (www.nfh.hu),
- Önkormányzatok.

Jogforrás:

- A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvtv.)
- A közigazgatási eljárás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.)
- 2009. október 1-től hatályos szövege**
- Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (Eitv.)

A szórólap megjelentetését az Európai Unió támogatta az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával „A lakossági tanácsadás fejlesztése a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedés-mintákat ösztönző kampányok hatékonyságának növelése érdekében” című projekt keretében.

Kedvezményezett:

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata.

Adója 1%-át ajánlja fel az ingyenes lakossági tanácsadás támogatására!

Adószám: 18973231-1-19

Köszönjük segítségét!

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata

Székhely: 8200 Veszprém, Rákóczi u. 3.

Levelezési cím: Miskolc, Kossuth u. 13.

Tel: 46/382-095, Fax: 46/505-077

kothalo@zpok.hu - www.kothalo.hu

Környezetbarát újrapapírra nyomva.

Befektetés a jövőbe

Közzététel, hirdetések környezeti ügyekben

- avagy miként teljesítik a hatóságok közzétételi kötelezettségeiket környezeti ügyekben? -

KEOP-6.1.0/B-2008-0008 - "Lakossági tanácsadás fejlesztése a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok hatékonyságának növelése érdekében"

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÚMFT infóvonal:
06 40 638 638

nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Ügyfélnek lenni - informálnak lenni

Mint tudjuk, a közigazgatási eljárások egyik részvevője az eljárás lebonyolító hatóság, a másik oldalon ott van az ügyfél.

Ki az ügyfél?

A közigazgatási eljárás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 2009. október 1-től hatályos szövege szerint ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz. A fentiek vizsgálata nélkül ügyfélnek minősül jogszabály rendelkezése esetén az azon a meghatározott hatásterületen levő ingatlan tulajdonosa és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. A Ket. azonban tartalmaz egy a Ket.-ben biztosított jogorvoslatba való jogot, különösen a fellebezési jogot nagyban korlátozó rendelkezést, miszerint az ügyféli jogok gyakorlását törvény ahhoz a feltételhez kötheti, hogy az ügyfél az elsőfokú eljárásban részt vesz.

A környezetvédelmi társadalmi szervezetek ügyféli jogállása, tájékoztatása

A Ket. szerint meghatározott ügyekben külön törvény az ügyfél jogaival ruházhatja fel azon társadalmi szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul. Ehhez igazodik a környezet védelméről szóló törvény (Kvtv.) azon rendelkezése, mely szerint a környezetvédelmi érdekek képviseletére létrehozott egyesületeket a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg. További pontosításként a Legfelsőbb Bíróság 1/2004-es közigazgatási jogegységi döntése szerint az olyan közigazgatási ügyleteket kell környezetvédelminek tekinteni az ügyféli jogok szempontjából, amelyekben a környezetvédelmi hatóság szakhatóságként jár el.

Mind törvényességi szempontból, mind az eljárás hatékonysága miatt alapvető, hogy az ügyfél időben tudomást szerezzen az eljárás megindításáról és a számára rendelkezésére álló (ügyféli) jogokat: információhoz jutás, beleszólási, jogorvoslati jog) időben gyakorolhassa. Ennek elmaradása mindkét fél számára hátrányos, hiszen

- csorbítja az ügyfél jogait (azokat nem tudta az alapeljárásban időben érvényesíteni)
- feleslegesen növelheti a jogorvoslatok számát (és ezzel a hatóságok gondját).

Nyilvános közzététel az eljárás megindításáról

Ha törvény vagy kormányrendelet további értesítési formát nem állapít meg, a Kvtv. szerint feljogosított szervezeteket, valamint a hatásterületen élő ügyfeleket **nyilvános közzététellel kell tájékoztatni** az eljárás megindításáról. Erről a „környezetvédelminek” minősülő eljárások esetében (környezeti hatásvizsgálat, környezeti felülvizsgálat, vízjogi létesítési engedélyezés, bányatelek bővítés, telephely engedélyezések stb.) értelemszerűen az engedélyező hatóságok gondoskodnak.

A Ket. szerint a hatóság köteles az eljárás megindításáról 5 munkanapon belül értesíteni az ismert (elismert) ügyfelet. Ez mind a hivatalból, mind pedig a kérelemre indult eljárásra érvényes, és ettől csak kivételes esetben lehet eltekinteni. Ennek alapján tehát egy környezetvédelmi társadalmi szervezet

akkor számíthat az eljárás megindításáról szóló közvetlen „ügyféli értesítésre”, ha:

- az eljárás megindítását a hatóságnál ő maga kezdeményezte (pl. környezetveszélyeztetésre, környezetkárosításra való hivatkozással a Kvtv. 99.§ /1/ bek. a.) pontja alapján), vagy
- időben tudomást szerezve a szándékról az illetékes hatóságnál „előre jelzi”, hogy az adott (és környezetvédelminek minősülő) ügyben a Kvtv. 89.§ /1/ bek. alapján ügyfélként kíván majd részt venni, és kérelmezi, hogy tájékoztatást kapjon az eljárás megindításáról.

Amennyiben az eljárás ténylegesen megindul, arról hivatalból indult eljárás esetén az első eljárási cselekmény elvégzésétől, vagy kérelemre indult eljárás esetén a kérelem beérkezésétől számított 5 munkanapon belül értesítést kell kapnia.

A Ket. lehetővé teszi, hogy az eljárás megindításáról a hatóság - a hirdetményi úton való kötelező közzététel mellett - közhírré tétellel (helyben szokásos módon, a helyi lapban stb.) is értesítse az ügyfeleket. A hirdetményi kézbesítés, valamint a közhírré tétel annyiban könnyítik a hatóság dolgát, hogy az egyébként „sokszereplős” eljárásokban nem kell egyenként felkutatnia az érintetteket, ugyanakkor esélyt adnak arra, hogy az érintettek mégis tudomást szerezhessenek a meginduló eljárásról. Nem lehet ugyanakkor visszaélésre alkalmazni ezeket, ha például a hatóság pontosan ismeri az ügyfelek körét.

A közmeghallgatás tényének és a döntésnek közzélése hirdetményi úton

A közmeghallgatás helyéről és idejéről a hatóság öt munkanappal korábban hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel útján értesíti az érintetteket. A hatóság döntését hirdetményi úton közli a Kvtv. szerint feljogosított szervezetekkel, valamint a hatásterületen élő ügyfelekkel ideértve azt az esetet is, ha az ügyfelek körét vagy a hatásterületet nem lehet pontosan megállapítani. Akik tehát követni szeretnék, hogy a környezetükben milyen beavatkozások várhatóak (milyen új eljárások indultak, milyen döntések születtek), azoknak a sajtóban, illetve a hatóságok honlapjain folyamatosan figyelniük kell az erről megjelentetett hirdetményeket. **Figyelem!** A hirdetményi kézbesítés esetén a döntés a kifüggesztést (megjelentetést) követő tizenötödik napon közzé kerül tekintendő! A hirdetmény többek között tájékoztat a jogorvoslat lehetőségéről és benyújtásának határidejéről is, melyet - amennyiben törvény vagy kormányrendelet másképp nem rendelkezik - a közzétételtől számított 10 munkanapon belül lehet előterjeszteni! A hatóság döntését jogerős vagy fellebezésre tekintet nélkül végrehajtható nyilvánított határozatát nyilvánosan közzéteszi a hirdetményi közzététel szabályai szerint.

A hatásterület problémája

A hatásterület a Ket.-ben új fogalom, mely a 2009. október 1-től hatályba lépő módosítás szerint az a Magyar Köztársaság területén fekvő, jogszabályban meghatározott módon megállapított földrajzi terület, amelyre a tervezett létesítmény vagy tevékenység számottevő mértékű hatást gyakorol. A fenti meghatározás bizonytalan értelmű fogalmak: pl. számottevő mértékű hatás miatt várhatóan évekbe telik, míg kialakul az egységes értelmezési gyakorlat. A beruházást elszenvető lakosság nyilván tágabb körben gondolkodik míg a hatóság szűkíteni igyekszik a hatásterületet és így az érintettek körét.

Egyes ágazati jogszabályok azonban másképp rendelkeznek. Az utak építésével kapcsolatos eljárásokban például nem a hatásterületen élők számítanak ügyfeleknek, hanem kizárólag az út nyomvonalának területével közvetlenül határos ingatlanok tulajdonosai. Ez a törvény még a „levegős jogszabály” által alkalmazandó védelmi övezeten belül lakók ügyféli jogosultságát sem ismeri el. Még ennél is súlyosabb korlátozással számolhatnak a mobiltelefon sugárzó létesítmények (antennatartó tornyok) telepítésével érintettek, hiszen ezekben az építési eljárásokban példátlan módon még a közvetlen telekszomszédoknak sem adnak ügyféli pozíciót.

Közzététellel kapcsolatos egyéb tudnivalók

A hirdetmény elhelyezésének vannak kötelező és vannak lehetséges helyei. A hirdetményt a hatóság hirdetőtáblájára függetlenül más megjelentetési helyeitől mindig ki kell függeszteni. Szintén kötelező a hirdetményt kihelyezni annak az önkormányzatnak a hirdetőtábláján, amelyiknek az illetékességi területén az ügyfél ismert lakcíme van, az ügy tárgyat képező ingatlan fekszik, vagy ahol a tevékenységet gyakorolni kívánják, a jogellenes magatartást elkövették. Ezen felül közzé kell tenni a központi elektronikus szolgáltató rendszeren („Kormányzati portál” www.meh.hu) és a hatóság saját honlapján is. A döntés kifüggesztésének és az internetes honlapon való megjelentetésének azonos napon kell megtörténnie. Mérlegelés alapján lehetőség van továbbá a döntés önkormányzat hivatalos lapjában, helyi lapban, valamint a hatóság hivatalos lapjában történő közzétételre is.

Az elektronikus információszabadságról szóló törvény (Eitv.) 2008. júliustól minden település részére kötelezővé teszi a nyilvános elektronikus honlap fenntartását (közös honlapot is működtethetnek). A honlapokon a településre, annak tevékenységére és gazdálkodására vonatkozó mintegy 35-féle adatot közérthető formában kell nyilvánosságra hozni és frissítési kötelezettség mellett legalább egy évig ott tartani. A minisztériumok, megyei önkormányzatok és megyeszékhelyek közzétételi gyakorlatát nyomon követik a civil jogászok (www.jogalkotas.hu).

